

ДІВОВИТІ ПТИЦІ

Ліда Палій

ДИВОВИЖНІ ПТИЦІ

Великаковий і фрозій
наші Лесі Козак
Лупро

Міхаїл
Кравець 89

LYDIA PALIJ
STRANGE BIRDS

Ukrainian Writers' Association "Slovo"

**1989
Toronto**

ЛІДА ПАЛІЙ

ДИВОВИЖНІ ПТИЦІ

Об'єднання Українських Письменників „Слово”

1989
Торонто

Всі права застережені

**Typeset by Beskyd Graphics, 2559 Dundas Street West,
Toronto, Ontario Tel.: 761-9882 Fax: 766-8537**

ЧУЖІ САДИ

ЧУЖА ПІСНЯ

В гарячі ночі ветха хата,
мов розпечена коробка,
дзвенить москітами.
Тому, що тіло щемить ядом,
а постіль вогнем жарить,
мрію про віяла
Йду до вікна пити вітер,
а його немає, —
хтось забрав вітер
разом із піснею.

Незримі поїзди
ячать чужими голосами,
заглушують цикади,
що шерхотять
у морелевому саду,
мов трави гарячі .
За лапатим віттям
спалахують і гаснуть фари,
а вслід за ними
чвалає кошмарне хльоскання
автомобільних шин.

По той бік шосе
дисонансом моргають світла,
манять на газолінну станцію.
І знов піду босоніж
по теплому асфальті
і принесу в липких руках
щастя своє
в холодній пляшці «Орендж Краш».

ПЕРЕДОСІНЬ У МІСТІ

На вежах пожежної сторожі
жовто сходять повні годинників.
Ніч пахне
темно-фіолетними айстрами хмар.
А цвіркуни цокотливими коліщатами
прикочують осінь
все ближче і ближче...

* * *

Місяць, мов старий єнот
у чорній масці,
волочиться помалу
по соннім небі.

ВОРОНИ

Джміль літака
гуде в порожній діжці неба,
яка ще пахне вишняком,
давно вже випитим.

На сусідськiм деревi
ворони в чорному
справляють тризну.

* * *

Хмара лизнула місяць,
і він почав виблискуватись.

ДИВОВИЖНІ ПТИЦІ

Дивовижні птиці
почалапали по мокрім бруку,
залишаючи сліди своїх плавців
у формі кленового листа.

Акації уважно мочать
костисті пальці у калюжах,
щоб переконатись,
чи вода холодна.

* * *

Дощ тупими цвяхами
розпинає кленове листя
на чорнім бруку.

На ржавих циферблятах дерев --
тільки декілька хвилин до зими...

ПЕРШИЙ СНІГ

Вітер розбив
червоні глеки осени.
Черепки дубів черпають
перший сипкий сніг
на камінних сходах.
Ген внизу
білі птахи дахів вже відлетіли
за ріку.
Там блякле сонце загорнулось
у мохнатий кокон.

НАД ОЗЕРОМ ОНТАРІО

Небо висотує воду озера
сірою бібулою.
І немає ні обрїю,
ні кінця, ні початку.
На нитці хвильорїзу
в нерівних відстанях
нанизані мєви,
мов точки таємного коду.

Тоді вантажний корабель
ржавими ножицями
розтинає обрїю надвоє
й сиреною прорїзує мовчання.
Злітають мєви,
а крила в них —
рукави, що витирають
небесні сльози.

ЧОРНО-БІЛА ЗИМА

Чорні парашути снігу
падають з білого неба,
вітер дме у зловіщі сурми,
мені лячно, я

біжу

біжу

біжу вулицями.

Наді мною безлистим гіллям
фехтують дерева,
злітають ворони
і крячуть жаско
та б'ють крилами
об навислі хмари.

Оглянувшись, я бачу,
як чорні гідранти
у білих шоломах

маршують

маршують

маршують рядами.

І я програю́ війну з Зимою.

ПРОВЕСІНЬ

Верби помили русяві голови дощівкою,
цнотливі гілки
перешіптувались про те,
що в каштанових бруньках
повіддималися фартухи.

* * *

Хмари чвалять бузок,
він олов'яно важко пахне.
Несу тверді китиці на плечах
разом із спогадами чужих садів
із мряковинного прасвіту дитинства.

ВЕСНЯНИЙ КАРНАВАЛ

Достигла весна.
Яскравими кольорами
пахне цвіт клена,
аромат липне до очей,
а птиці вищать жовто-оранжево.

* * *

Хмарочоси грають в карти
відображеннями неба й хмар.
На тротуарах
цвірінькають
дітячі триколісники.
Весна.

* * *

Зупиніться, коні!

Обабіч шляху
ще вчора цвіли сади.
Поки сягнула рукою
по гілку яблуні,
листя пожовкло.

Зупиніться, коні!

Схилились черпнути
білого снігу,
а він відплив струменем.
Розбруньчився цвіт яблуні...

Зупиніться, коні,
не летіть так хутко!

РОЗСТАВАННЯ

НІЧНІ КОРАБЛІ

Ти з'явився і відійшов,
а може, тебе зовсім не було?
То хто ж тоді держав мене так цупко,
щоб я не впала в безладді у ріку,
якою кораблі йшли у ніч?
То чому ще досі щемлять пучки від дотику
шершавого светра,
кудлатого чуба,
бархатного тіла?
Ти був і не був...
І тільки очі татарські ввижаються по ночах
та залишають теплий трепет.

МАГНОЛІЇ

Старовинна хата східнього побережжя
всотала чорну м'якість плюшу ночі
і тільки, коли ведеш мене по старих сходах,
світла стрибають у дзеркалах
та скляних оздобах античних меблів.
Ми підхмелені, а за вікном вже засвіт
і важко пахнуть магнолії
пругкі, мов тіло молоде.
Тоді то ранні птахи нагадують про кінець
того, що ще не почалося.

* * *

Ти човен.
Торкаю твої гладенькі борти.
Але ти невловний,
гойдаєшся тихо на хвилях ночі.
Коли прийму тебе,
щоб стати рікою?

ХОЛОДНЕ СОНЦЕ

Наш дім — кругом водоспаду,
де час пливе водою
і губиться у водоростях.
У плесі зорять золоті очі
моєї безнадійної любови,
а я несу вже смуток розставання.
До мурів липне призахідне сонце,
холодне, мов у сні.
За вікном грає оркестра Армії Спасіння
на те, щоб каятись
за гріх у неділю.

* * *

Коли ми йшли містом,
ти держав мене одною рукою,
а другою відломив пів місяця
і сховав у кишеню.
А тепер я болю,
що більш не побачу повні.

ЧЕКАННЯ

Ждучи тебе, наломила жасмину,
і вставила в грудях моїх у флакон.
Жменями начерпала запаху квітів,
ховала для тебе.

Вчора, як ти не прийшов,
розгорнула долоні у розпачі.
Розвіялись пахощі,
на місці зів'ялих квітів загнуздився біль.

Прийди, як колись,
і розсотай цей болючий клубок,
бо в тебе в руках ще кінець прядива,
тоненького, мов павутиння.

ЧОРНОБРИВЦІ

Даремне турбувалася, що листоноша
потопче мої чорнобrivці,
бо ніччю мороз убив всі квіти.
А листа від тебе далі немає...

Викинула літо на смітник
разом з примерзлим зіллям.
Остався терпкий запах
того, що відійшло.
А листа від тебе далі немає...

* * *

Позавчора ти обіцяв приїхати,
приготувала літо і сонце,
а тебе немає.

Вчора ти обіцяв приїхати,
найняла хор пташиний і виростила квіти,
а тебе немає.

Сьогодні ти обіцяв приїхати,
я приліпила незабудьки до зіниць і погарнішала,
а тебе немає.

Завтра ти обіцяв приїхати,
сльозами змила красу до білого,
не залилось ні уст, ні очей на обличчі,
а тебе немає.

Післязавтра ти обіцяв приїхати,
я впала на дно криниці болю в моєму саду,
бо вже не вірю, що ти приїдеш.

* * *

Яким правом столочив ти квітник,
що вирощувала під вікном моїх очей?
Яким правом сягнув рукою в душу
і вибрав усі мрії, які засіяла весною?
Скажи, що мені тепер діяти
із грядкою паперових квітів?

* * *

Не слід було тебе ув'язнювати
в рожевім яблуці мого щастя.
Тепер,
коли воно вже впало й розколось,
з нутра злетіла біла нетля.
На місці яблука зосталося
гнітюче зерно болю,
яке ніколи не скільчиться.
Покотила зерно ген від себе,
наче важкий камінь.
Зосталася порожнеча,
ніщо...

ПРИРЕЧЕНІСТЬ

Думала в городі закопати
своє горе,
а воно не дається,
ріжки показує
з-під чорної землі.

* * *

Розбила дзеркало,
купила нове,
а там та сама жінка.

ДОРОГИ

Летовища болять,
болить чекання.
На летовищах люди далекі
й чужі.
Пощо я вибралась
шукати того,
що відійшло?

* * *

Сонце згортає паморозь
з яблук на дереві, що під вікном.
Кіт з синіми очима
скрутився в клубок
і дихає, немов людина.
А я зупиняю віддих,
наслухуючи твоїх кроків.
Чи приведуть тебе
замотані вузли шляхів?

ОСІННІ ЛИСТИ І.

Здавна шукала тебе,
та знайшла щойно
під осіннім листям,
над ставом біля кладки.
Там же наткнулась і на себе,
не знаючи, що досі мене не було.

Грайливий місяць виссав прозолоть дерев
і напужено коливався над нами.
А ми, мов діти, підняли долоні,
даремно ждучи ряхтливих краплин.
Місяць засміявся
і сховав голову під хмару.

У нас немає вчора, сьогодні, ані завтра.
Ми приснились тільки одне одному
на те, щоб прокинутись у похміллі.

Коли ти відтяв пасмо мого волосся,
я не знала, що те дасть тобі силу
наслати уроки на мене.

Коли ти клявся, що залишишся навіки,
я не збагнула, що ти говорив про тінь свою.

В тому домі зі скла,
де ми прощались востаннє,
ти залишив печаль своїх очей.
Іду туди щодня на прощу —
поглянути, як синіють твої очі,
коли мої помалу відцвітають.

У нас так мало що зятямити,
у нас так мало що забути.
В одній долоні вдержу все наше майно
— надщерблений п'ятак місяця.

Іду шукати слідів наших на стежці,
та їх сніги замели.
Іду шукати облич наших у ставу,
та став льодом зашерх.
Іду шукати розмов наших у лісі,
а там тільки віття тріщить на морозі.

Піду до тебе босоніж,
як тільки океан замерзне.

Усе, що нам зосталося,
це наші почування,
писані синім чорнилом
і складені вчетверо.
Наймім поштових голубів,
щоб швидше обмінялись ілюзіями.
А може, самі складемося вчетверо,
щоб полетіти з вітром?

ОСІННІ ЛИСТИ II.

Над опустілими столами
парасолі оперлися на лікті
й тужили за літом.
Туго напняте небо
пахло геранню.

Ніччю
ти пройшов крізь білі стіни,
як колись.
Погасивши
тремтливе світло реальности,
не питаючи
про завтра,
шукаючи
загублених днів,
місяців і років,
ми пройшли крізь дзеркало
у світ ілюзій.
Спершу місяць глядів скося,
а тоді
сковзнувся в кімнату
і мирно поклав голову
на нашу подушку.

Коли мені примарилась
чорноволоса жінка,
що завжди наводить лихо,
я несподівано втратила тебе.
Тоді на підвіконні між квітами
загніздився великий чорний птах.

Зоставшись сама,
я бачила,
як люди стали деревами
й показували на мене
костистими пальцями.
Я бачила совині очі,
що осуджували мене.
Упавши на коліна,
наділа на себе
шерстяну сорочку.
Тієї ночі місяць плакав
сльозами отруйної ртуті.

І знову наші стежки
тільки на мить перехрестились.
Цвітний пилок у мене на устах
перетворився в тлінь.

Тепер
окружена дзеркалами на білих стінах,
бачу тільки себе,
повторювану в безконечність.

ЗМІСТ

Чужа пісня	7
Передосінь у місті	8
Місяць мов старий єнот	8
Ворони	9
Хмара лизнула місяць	9
Дивовижні птиці	10
Дощ тупими цвяхами	11
Перший сніг	12
Над озером Онтаріо	13
Чорно-біла зима	14
Провесінь	15
Хмари чвалють бузок	16
Весняний карнавал	17
Хмарочоси грають в карти	17
Зупиніться коні	18
Магнолії	22
Ти човен	23
Холодне сонце	24
Коли ми йшли містом	25
Чекання	26
Чорнобривці	27
Позавчора ти обіцяв приїхати	28
Яким правом столочив ти квітник	29
Не слід було тебе ув'язнювати	30
Приречність	31
Розбила дзеркало	31
Дороги	32
Сонце згортає паморозь	33
Осінні листи I	34
Осінні листи II	36

„Поезія Ліди Палій підкреслено інтимна, без улину меланхолійна і ретроспективна. Її лірична потужність зумовлена вишуканою образністю, її синтаксична манера, хоч і підпорядкована віршовій дисципліні, нескована канонічною прозодією. Її словар свободний від новотворів, зате використаний неконвенційно, незвично. Монодрами цієї поезії, в більшості представлені елегійно, погідно без емоційних згущень. У фокусі цих драм туга за тим, що не збулося і що не могло збутися. Як у казці, у їх дійстві заангажовані всі наявні явища й істоти. Всі вони, наділені людськими прикметами і здатностями, разом всі вони створюють оказковану, ненормативну дійсність.”

Іван Фізер